

Oponentský posudek diplomové práce

Miloslav Zášková: Lidové tradice a zvyky jako zrcadlo sociálních vztahů. Srovnání tří lokálních společenství ve východních Čechách: Velký Vřešťov – Dubenec – Hustířany. FF UK, Praha 2010, 135 str. textu + Přílohy.

Diplomová práce Miloslava Záškovy představuje poměrně zdařilý pokus o komparaci venkovských společností. Autor své úvahy opřel jednak o studium speciální odborné literatury, jednak o vlastní terénní výzkum ve vybraných lokalitách východních Čech: ve Velkém Vřešťově, Dubenci a Hustířanech. Etnografická data získával hlavně dotazníkovou metodou, kterou doplnil vlastním pozorováním a rozhovory s místními obyvateli.

Hned na začátku se nabízí otázka, zda počet vyplněných dotazníků je skutečně reprezentativní pro popis a interpretaci zvolené problematiky. Dále v uvedených lokalitách běželo spíše o krátkodobější bádání než o dlouhodobý terénní výzkum, který například prosazuje americký antropolog českého původu Leopold Pospíšil.

Diplomant si vhodně stanovil předmět studia, který spočívá v zachycení tradičních obřadů výročních a rodinných, přičemž rodinný obřadní cyklus reprezentuje především svatba. Dále se v předloženém pojednání dozvídáme o současném způsobu života a kultuře sledovaných vesnic. Úvahy pak doplňují informace o dějinách těchto obcí a jejich spolkovém životě.

Při podrobném čtení lze zjistit, že předložená práce je přijatelně teoreticky fundována. Ve 2. kapitole (str. 11 – 38) se autor zabývá „etnologií venkova“ v diskusích a výzkumech v Čechách a na Moravě od šedesátých let 20. století až současnosti. V této souvislosti by se snad hodilo připomenout opakovaný terénní výzkum Petra Skalníka v Dolní Rovni na Pardubicku, který byl prezentován mimo jiné dvěma sborníky prací: Skalník, Petr (ed.), Dolní Roveň: poločas výzkumu/Dolní Roveň: Research at Half-time. Scientific Papers of the University of Pardubice, Faculty of Humanities. Series C, Supplement 8 (2003). Pardubice 2004; Skalník, Petr (ed.), Sociální antropologie obce Dolní Roveň. Scientific Papers of the University of Pardubice, Faculty of Humanities. Series C, Supplement 13 (2004). Pardubice 2005.

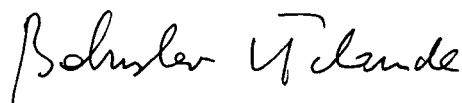
Shora uvedené připomínky nezastiňují výsledný příznivý dojem z badatelského výkonu Miloslava Záškovy. Již na první pohled lze postřehnout, že předložená práce je teoreticky a faktograficky velmi dobře jištěna. Jinak po formální stránce je

závěrečná práce velmi přehledně členěna na kapitoly. Po vstupní teoretické části následuje celkem zdařilá analýza dat získaných terénním výzkumem. V této souvislosti se hodí dodat, že žádný badatel nedokáže podat adekvátní obraz vesnice. Vždy dochází k určitému zkreslení místní situace, popis lokalit se časem může z různých důvodů změnit.

Celkově lze konstatovat, že Miloslav Zášková ve své diplomové práci osvědčil schopnost získat relevantní údaje ke zvolené problematice terénním výzkumem. Prokázal, že umí pracovat ve zvolené oblasti studia a že dokáže získané poznatky interpretovat. Předložená práce je pečlivě provedena jak po stránce metodologické a teoretické, tak i praktické. Protože autor podal velmi dobrý badatelský výkon, práci lze přijmout jako vhodný podklad k obhajobě.

Závěr: Práce rozhodně vyhovuje náročným kritériím, ale s přihlédnutím k určitým disproporcím v jejím provedení se přikláním k hodnocení známkou velmi dobře.

V Praze dne 17. ledna 2010

Doc.PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.